

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50
za četrt leta 1.50; „ 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglašci in oznanila se račune po 8 nov vrnijo v petito; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije o proste poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je mrd.

Nemška propaganda in Avstro-Ogerska.

Posnemamo iz let. št. 37. izbornega časnika „Il diritto croato“ nastopni članek:

„Kakor se vidi razumevajo v inozemstvu mnogo jasneje, nego v Avstriji sami, politiko avstrijsko-ogerske monarhije.“

„Narodi tega cesarstva, osobito pa Slovani, so tako zamešani v borbe za ohranitev vsaj jednega dela svojih narodnih in zgodovinskih pravic, da nimajo niti časa niti potrebne duševne prostosti, koja sta potrebna za spoznavanje pravega tira notranje politike.“

„V inozemstvu sledijo pa natančno temu tiru ter opazujejo njega nevarnost, ali nimajo pravega pojma, o smotru, na kojega merijo avstrijski državniki in o sredstvih, koje uporabljajo.“

Tako se glasi v začetku nek dolg dopis z Dunaja v izvrstnem listu pariškem „France et Russie“ — dopis, važen uprav radi tega, ker se v njem skušati objasniti temni točki gori omenjene politike.

Pred vsem konstatuje dopis, da Avstrijsko-Ogerska hodi ono politiško pot, koja jej je nasvetoval pred dvajsetimi leti Bismarck, da namreč prenese svoje sredotočje na Orijent.

Zaista se Avstro-Ogerska pomika proti Orijentu. To dokazuje faktum, da je na Ogerskem namestila ognjišče svoje politike; to dokazuje vsa avstro-ogerska politika na Balkanu.

S tem, da se pomika proti vshodu, nameruje Avstro-Ogerska doseči povsem poseben vspeh; čini se zaista, da bi hotela v one dežele prenašati nemško naobrazenost, kakor so se izjavili razni državniki.

Na ta način obrnjena je smer Avstro-Ogerske na vzhod; to pa ne v lastno korist, ampak, da tudi na to stran nadaljuje germanizatorično delo, zapričeto po pruski politiki.

Nemčija se hlini prijateljico Avstrijsko-Ogerski ter je podpira, kajti zadnja služi interesu prve; Nemčija hoče doseči p o-

močjo Avstro-Ogerske glavni svoj smoter: germanizacijo.

Sredstvo, ki ga je iznašla Nemčija, da bude uspešnejši, mora imeti več oporišč. In ta so:

1. Duvalizem, v kojem igrajo Madžari glavno ulogo;

2. Poljaki, ki zagovarjajo duvalizem ter imajo služiti kot orodje proti drugim Slovanom;

3. Nemci, ločeni v „liberalce“ in „nacionalne“, ki neposredno skrbé, da se pangermanizem širi na zapadu avstro-ogerske monarhije;

koncem Italijani, katere Nemci rabijo kot sredstvo proti južnim Slovanom.

Madžarom je naloga, ločevati Slovane obeh polovic monarhije. Oni udušujejo na tak način 22 milijonov Slovanov, tako, da se je zadnjim težko in mučno boriti proti Madžarom v Transilaviji in zoper Nemce, kojim pomagajo Poljaki in Italijane v Cisilaviji. Madžari brez dvojbe ne germanizujejo direktno. Sedaj so zadovoljni s tem, da madžarizujejo narode. Ali ta fakt ne smemo smatrati kot protislovje germanizujučemu smeru skupne avstro-ogerske politike. V istini morali so uporabiti premetenost, da so Madžare prisilili, da jim služijo kot ponemčujoče sredstvo.

Zasuli so jim s tako spretnostjo oči s prahom, da si oslepljeni Madžari domišljujejo, da delajo v svojo korist in ne na korist germanizma. Zibljejo se v napačnih mislih, da si snujejo veliko madžarsko državo. Pospeševalci germanizacije jih spodbujajo, osrčujejo in podpirajo, oni pa delujejo zagrizeno v propad Slovanov. Uprav to pa želé germanizatorji, ki so z Madžari prav zadovoljni, kajti ti delujejo s takšno surovostjo, kakršne niso dosegli niti Turki. Mati Germanija si zadovoljno mane roke videča, da je našla tako krotko orodje. Ko Madžari — tako mislijo germanizatorji — zadostno oslabe Slovane, pa premenimo stran, tedaj se začne boj proti istim Madžarom.

V tem se, toliko v Cis- kolikor v

Transilaviji, krepko dela v interesu pangermanizma. V ta namen napele so se vse moči, da so vtaknili Poljake, liki zagvozdo, mej Slovane. Da so je pridobili za germanizem, pustili so jim polno svobodo v Galiciji, kjer imajo absolutno prevlado v škodo 3 milijonov bratov Rusinov, ki so v deželi autohtoni. Tam se trudijo Poljaki, da izrujejo in uničijo ruski jezik in slovansko cerkev ter s tem pomagajo germanističkim nameram. Na Dunaji si Poljaki domišljajo, da zastopajo najvažnejši del v osrednjem parlamentu. V istini pa niso drugo nego orodje v službi germanizatoričke politike. Krotko ti storé vse, kar se od njih zahteva; ubogljivo podpirajo vlado, bodisi da ta cika na konservativno ali liberalno stran, na stran Slovanov ali njih nasprotnikov. Poljaki slede vsemu temu menjavanju mišljenja s največjo nepremišljenostjo v bojazni, da zgube zaupanje vpljivnih faktorjev ter da se nenadoma podré podlaga njih prevlade na Galiskem. In tako kompromitujejo se svojo revno krajevno sebičnostjo svojo prihodnost ter škodujejo skupnemu slovanskemu pravljanju v Avstriji, dočim bi lahko uspešnejše preskrbeli svoje koristi in pravice, kakor tudi one bratskih narodov, ako bi sprejeli zdravo idejo slovenske vzajemnosti in če bi se bratski združili z družimi Slovani v Cisilaviji.

Pride pa doba, ko bodo žrtvovali tudi Poljake prav tako kakor Madžare. V popladi, da so s tako natančnostjo in vnetostjo dokončali svojo misijo, germanizem bode stremil po tem, da jih vjame v svoje zanjke. Za sedaj se jim pušča veselje, da trpinčijo gališke Ruse, ter da sodelujejo v to svrhu, da avstrijski Slovani ne zadobe svojih pravic, zajamčenih jim po ustavi.

Posredno pospešujejo Nemci germanizem z mnogoštevilnimi časopisi in z različnimi mnogobrojnimi šolskimi društvi, s pevskimi, kulturnimi i. dr.

Nemci in onih par sto tisoč avstrijskih Lahov stojé združeni proti Slovanom. Lah se ne zavedajo, da se jih prav spretno

za nos vodi ter da posredno služijo germanizatorički stvari v korist. Da se Lah premamijo, puščajo jim, da širijo laščino v Tratu, v Ietri, na Goriškem in v Dalmaciji; vse to pa z edinim namenom, da se te dežele ne proglasijo za to, kar v istini so — dežele povsem ali pa po največjem delu slovanske. Mej tem se pa uprav v te dežele polagoma in tihoma odpira pot germanizmu: zdaj pa zdaj se v njih ustanovi kaka nemška šola. Da ne štejemo mnogih ljudskih šol — ki so se ustanovile ponajveč pod pretezo, da se skrbi za vzgojo vojaških in uradniških otrok — spominjamo pa nemških gimnazij v Tratu, v Gorici in v Pulju, koji poslednji se je uprav sedaj odprl. Kakor stvari kažejo, odpre se v kratkem tudi za Dalmacijo nepričakovan nemšk gimnazij. Vlada neče poslušati opravičeno zahtevo dalmatinskih Hrvatov, da se poslovenijo srednje šole v Zadru, kajti pridakuje ugodnega trenutka, da pokloni tej deželi malo zaželjeni dar ter nakrat ponemči gimnazij v Zadru.

Germanizem gleda na to, je-li so Lah toliko močni, da kolikor toliko oslabe Slovane ob Adriji; ali ob svojem času pokaže tudi svojim latinakim zaveznikom poskuse germanizatoričke politike.

Germanizem deluje polagoma, oprezno, skoraj tajno, ali s trdnim namenom in po že določenem načrtu. Germanizmu pomagajo zavedno ali nezavedno izven avstrijskih Nemcev — Madžari, Poljaki in Lah.

Dopisnik pariškemu časopisu, iz kojega smo posneli ta razmotrivanje, popolniva ja v nekaterih točkah — sklepa prvi del svojega spisa z opomnjo: „Iz vsega tega je umevno, da avstrijsko-ogerski državniki, ne poznavajoči važnost narodnega upravljanja, delujejo v škodo monarhije. Ne Avstrija, ampak Germanija pobere sadove germanizacije Slovanov. Morda nikjer drugje niso državniki tako malo previdni in zaslepljeni kakor oni v Avstriji, osobito za letom 1867.“

Kaj je početi Slovanom zoper tako širno delovanje germanizma — delovanje

PODLISTEK.

Pravljica o dvanajstih vojaških begunih.

(Slovenska narodna, z Gorenjskega.)

Zapisal v Ljubljani Rok. D. Gorski.

(Konec).

Vzel je te stvari in šel dalje po svetu. Pride do neke grajščine, v katero vstopi. Nasproti mu pride star mož, koji ga vpraša, česa hoče.

Poglavar mu odgovori, da bi rad kje kako službo dobil.

Mož mu pové, da tukaj dobi službo, ako bi hotel 12 krav goniti na pašo.

Poglavar vsprejme ponudbo. Stopil je v službo in gonil je krave na pašo, potem ko ga je starček poučil:

„Na krave te morate močno paziti, sicer bo vaša škoda, 12 krav ženete na pašo, in vseh 12 jih morate nazaj prignati. Ako bi katero izgubili, morali bi za vsako izgubljeno kravo eno leto dalje služiti.“

Tam na pašniku je studenec, in v njem prebiva strahovit zmaj. Temu s

ogibajte s kravami kolikor največ morete. Kakor hitro bi katera preblizo prišla, brž bi jo zmaj raztrgal in požrl. Pazite toraj dobro! Vedite tudi to, da je to uklet grad, in dežela okolo je ukleta dežela. Rešil bi jo le tisti, kateri bi tistega zmaja ubil — pa ni ga srčnega moža, koji bi se to drznil.“

Poglavar žene krave na tisti pašnik. Izognil se je studencu z zmajem, kolikor je največ mogel, da ne pride s kravami zmaju v pest.

Toda krave so močno silile k studencu, ker je rasla tam lepa trava, — še nikoli popašena. Poglavar jih odvrča in odvrča, na zadnje se pa naveliča vednega letanja ter spusti vse krave proti studencu. Krave, videvše, da jim nihče ne brani, so v skok dirjale ter se kmalo pasle okolo studenca.

Kakor bi trenil naglo plane iz studenca strahovita zver — zmaj, ter hoče krave raztrgati. Poglavar to videvši, dene naglo tisto levovo dlako v usta, in hitro so pridirjali od vseh vetrov levi do njega, katerim zapové, zmaja raztrgati. Kmalu je eto storjeno, ali iz mrtvega zmaja izlet

črn krokar. Na to dene poglavar orlovo pero v usta, in koj so mu orli v pomoč, katerim veli krokarja ugonobiti. Ko so orli krokarja trgali, spusti poslednji v smrtne strahu jajce, katero je padlo v travo, da poglavar tega v istem hipu niti zapazil ni. Poglavar utakne slednjič tisto mravljinčje jajce v usta, in kakor bi trenil gomazil je cel roj mravelj okoli njega. Mravlje se porazgube okoli po ledini in kmalo najdejo jajce. Da je pokažejo poglavarju, nakopičijo se po njem, in je bilo videti, kakor da je veliko mravljišče. Poglavar vzame jajce, je vtakne v žep ter žene vseh 12 krav domov.

Ko se približa domačemu gradu, v katerem je služboval, so ga že pričakovali prebivalci grajski in deželani z muziko ter ga pozdravljali pristrčno kot svojega rešitelja. Z vsa častjo peljali so ga v grad. Kajti takrat, ko je on zmaja z levi uničil, bila je rešena vsa tista dežela prokletstva. Ponujali so mu zopet veliko denarja v plačilo, a ni hotel nič vzeti, ampak podal se je na pot, proti tistemu mestu, kjer je ostavil lepo princezinjo in tovariše — po ikaterih se mu je vedno tožilo.

Pride pred vrata mesta, ali tukaj je bilo še vse zaprto in tiho. kakor takrat, ko je prvičrat s tovariši tja došel. Takoj je dejal orlovo pero v usta, in prileteli so orli, želeči mu pomagati. Povpraša jih, bi li ne bilo mogoče dobiti peroti, da zleti v mesto. Želja se mu je takoj spolnila in v hipu se je spremenil v orla. Zletel je na okno tiste hiše, v koji je prebivala lepa, a ukleta princezinja, in kjer so tako ponesrečili njegovi tovariši. Ko prileti na okno in potrka s kljunom na šipo, spremeni se takoj zopet v človeka.

Princezinja ga ugleda kmalo in se močno obveseli, da ga zopet vidi. Jela sta se pogovarjati. Mej pogovorom jo upraša poglavar še enkrat, da bi mu povedala, ali ne bi bilo mogoče rešiti jo.

Ona mu na to odgovori, da v resnici ne ve, a da hoče o tem pri svojem gospodu po ovinkih poizvedovati. Poglavar se umakne, kajti približala se je ura, ko prihaja hudič obiskovat lepo princezinjo.

Princezinja jela je res poizvedovati, če bi jo kdo še mogel kedaj rešiti.

Hudič zakrohoče hudobno ter reče: „To ni mogoče, tebe ne reši nikdo. Za

ki se vodi jako spretno in z nekako tajnostjo, da je malo kdo opazi ter je uprav zategadelj nevarno?! —

Govor posl. dr. Ferjančiča

v državnem zboru dne 13. julija 1890.
(Dalje.)

Njeg. ekselencija nam zagotavlja — in nimam vzroka, da bi na tem dvojil, — da se pri nameščevanju uradnikov ozirjemo na sposobnost v jezikovnem pogledu; toda na drugi strani je tudi gotovo, da se ljudstvo pritožuje, da imenovani uradniki ali celo ne morejo z ljudstvom občeati, ali pa je le slabo razumejo. Tu si stojiti nasproti dvojni zagotovitvi. To me je navelo do misli, ali da niso spričevala o sposobnosti v jezikovnem pogledu povsem zanesljiva, ali pa, da se uradniki nočejo posluževati jezika, katerega poznanje so dokazali. (Klici na desni: Obojno je pravo!) Da se to poslednje dogaja, sem sam prepričan; visoke justične uprave dolžnost pa je postaviti se po robu jednemu in drugemu; kajti kaj nam hasnejo uradniki, ki so v jezikovnem pogledu najbolj kvalifikovani, ako pa se v svojem poklicu nočejo posluževati tega jezika, in ako ni nikogar, koji bi jih v to silil? (Pohvala na desni.) Dovolite mi, da z jednim slučajem ilustrujem, da je poznanje jezikov zares pomanjkljivo. Slučaj ta zadeva celo vrsto uradnikov c. kr. okrožnega sodišča Goriškega.

V mojo ožjo domovino, dolino Vipavske, prišla sta iz sosednje Primorske dva sleparja, jeden kot kupčevalec z volmi, drugi kot mešetar. Natvezala sta, da oddajata voli nekemu tržaškemu mesarju, da ste že kupila 6 par volov in da nameravata še dva para kupiti. Ker sta pa pri prejšnjih kupčijah izdala ves denar, doposlata hočeta denar takoj iz Trsta, ako se skleneti še ti kupni pogodbi. Kupila sta pri dveh posestnikih. Prvi je prodal par volov za 250 gld., drugi za 165 gld. — ker pa te številke igrajo posebno ulogo, prosim, da si jih gospodje zapomnijo — kupila sta torej voli za skupnih 415 gld. Mej tem so prodajalca opozorili, da sta kupca na slabem glasu; prodajalca sta jela sumiti in hajd za kupcema, in res sta ju drugoga dne dotekla v njunem bivališču. Poslednja sta pa voli že prodala nekemu resničnemu kupčevalcu z volmi in sicer za svoto 306 gld., torej za 109 gld. cenejše, nego sta jih prejšnjega dne kupila. Ker se je pa proti njima odločno postopalo, izročila sta svoto, dobljeno od pravega kupčevaleca, in oškodovana sta res prejela 276 gld.

Tako se je dogodila stvar, in to je očitna sleparija. Dogodek prijavil se je državnemu pravdnictvu v Gorici z julo.

tvojo rešitev bil bi pač en sam pomoček, a ker vem, da se to nikomur ne posreči, povem ti rad ta pomoček.

Daleč od tod v drugi deželi, ki je tudi ukleta, je studenec. V tistem studencu prebiva zmaj, katerega nikdo ne more ubiti, kajti če bi kdo ubil zmaja, izletel bi iz njega črn krokaj, kateri bi zopet zmaj postal; in če bi še kdo tistega krokarja ubil, spustil bi ta jajce na tla, iz katerega bi zopet zmaj postal.

Kdor bi bil tako uren, da bi ubil zmaja in krokarja, in bi mogel tisto jajce pobrati, in če bi z njim potem mene količkaj zadel v glavo, bi se moje telo takoj razpočilo in rešena bi bila ti, in cela dežela ukletja. Vse to pa je vsacemu nemogoče, in ti ostaneš vedno tukaj*.

To izgovorivši je hudič odšel, a kmalo priletel je poglavar v podobi orla na okno; ko je potrkal na šipo, bil je človek kot prej.

Sedaj mu pove princezinja vsa žalostna, kaj jej je hudič povedal, da namreč ni rešitve za njo.

Poglavar pa to čuvši, se silno razradosti. Saj je imel tisto jajce že v žepu.

kojo je jeden oškodovanecev spisal v pravilni slovenščini. Dobila sta pa odgovor, da ni povoda za nadaljna poizvedovanja, kajti prejela sta 26 gold. več, nego je znašala kupna cena. Prosim gospodje, rekel sem, da je jeden par stal 250 gold., a drugi 165 gld., vrnilo se jima je pa 276 torej 26 gld. nad 250 gld. Oblasti so si torej vso stvar čisto krivo tolmačile. Oškodovana uročila sta subsidijarno zatožbo, ali tudi to je odklonila svétniška zbornica okrožnega sodišča z istim utemeljenjem, da sta več dobila, nego je znašala kupna cena.

S tem, da se je odklonila subsidijarna zatožba, ni je bilo več postavne poti za naša oškodovana. Ali ta dva še nista mirovala, ampak šla sta k nekemu Goriškemu pravniku, koji jima je sestavil neko italijansko prošnjo. (Čujte! na desni.) V tej italijanski spisani prošnji povedano je izrečno, da niti državni pravdnik, niti preiskovalni sodnik, niti okrožno sodišče niso razumeli slovenske prošnje. (Čujte! na desni), in trebalo je še-le italijanske objave, da se je v oigled tako jasni slepariji vršila postava. Sedaj še le bilo je sodišču jasno, da so ljudje oškodovani za 139 gld. (Čujte! na desni. Poslanec dr. Pacák: To je škandal!) Poizvedovanja so se dovršila v Ljubljani, kjer je pristojno sodišče onemu kraju, kjer se je dogodila sleparija; sleparja sta prišla pred porotnike, obsodili so ju in kaznovali.

To je vendar slučaj, ki jasno kaže, da poznanje jezikov ni tako, kakoršno bi moralo biti in kakor se z mnogih strani trdi. To je slučaj, katerega je tem bolj obžalovati, ker se tiče javnega prava.

Da nadalje ilustrujem, povem le na kratko, da se je pred še ne letom dni dogodil slučaj, pri katerem je bil prizadet tudi jeden član te visoke zbornice. Tu je šlo za njega osebno prostost in prostost drugih oseb. Z indignacijo prepričan se je ta član te visoke zbornice, da so bile vse izjave priče in obtožencev spisane v jeziku, njemu neumljivem, to je v italijanščini.

Omejim se na to, ker menim, da sem stvar zadostno pojasnil.

Slovenski in hrvatski poslanci sešli so se prošle jeseni, da se posvetujejo ob tem uprašnji. Zaključili so, od vlade zahtevati, da se o sposobnosti uradnikov v jezikovnem pogledu s tem prepriča, da pri višjem deželnem sodišču, oziroma pri namestništvu redna komisija dotičnike izpraša.

To se je nasvetovalo o priliki obravnave o ministerstvu za notranje stvari, in opozarjam Vas, da se je takrat Njeg. eksce-

Brž ko pride hudič v drugič k princezinji, se poglavar predenj vstopi ter mu reče močnim glasom: „Sedaj, hudobnež, je tvoja ura dotekla; s tega sveta pojdeš k svojim peklenkim bratom!“

Ko hudič to sliši, se močno zavzame, ter zakriči nad njim: „Kaj ti, revno človeče, si upaš meni groziti s poginom? Čakaj . . . , in iztegnil je roko, hoteč poglavarja v prah zdrobiti, a zadnji je bil hitrejši, treščil mu je tisto jajce v glavo. Koj se je valjal hudobec na tleh in njegovo telo se je razpočilo. — — —

Ko se je to zgodilo, bila je rešena dežela, in ljudje so hodili zopet semtertje, kakor pred prokletjem. Vse se je močno veselilo rešitve. Tudi vseh enajst postelj se je prikazalo, v katerih so še ležali, kakor tisto noč, sedaj rešeni tovariši poglavarjevi. Rešene so bile nato tudi enajstere princezinje in dvanaajsta je bila ta, zaradi katere si je poglavar največ prizadel. Vse so si bile sestre med seboj. Potem so bile svatbe. Poglavar si je vzel to, s katero sta si že prej bila dobra; rešeni tovariši pa tudi vsak svojo. To je bilo petje, vriskanje in ples!

lenca gosp. ministerski predsednik ob tem vprašanji kazal naklonjenega. Nadejam se, da se tudi gosp. justični minister ne bode tej stvari protivil. Ne morem si kaj, da ne bi nekoliko besed spregovoril o notranjem poslovnem jeziku. Mislim, da mi vsakdo prizna, da je notranji poslovi jezik povsem nedoločen pojem. To nam najjasneje dokazujejo nebrojne naredbe in ukazi, ki so že izšli ob jezikovnem uprašnji. Nikjer se ni niti poskušalo, definirati notranji uradni in poslovni jezik, nikjer mu niso postavili določenih mej. (Pos. dr. Vašaty: Državni osnovni zakoni niso na tem krivi!) Bili so časi, ko so celo zapisnike o konečni obravnavi smatrali kot spise notranjega poslovanja; nekega višjega deželnega sodišča predsedništvo izjavilo se je v dodatku k toli napadani naredbi z 18. aprila 1880, izdani za Češko, da poročil o dovršeni eksekuciji ni smeti pisati v češkem jeziku, da so češki pisana poročila na škodo notranjemu poslovnemu jeziku, da to bi bil nered, kojega ni smeti trpeti. (Res je! na desni.) Kot posebnost povdarjam še, da je nek predsednik svoječasno pri justičnem ministerstvu telegrafski povprašal — to se ni zgodilo v najvišjem času, to je res —, je-li dovoljeno, da zagovornik v nekislovanski završeni pravdi govori slovanski (Čujte, čujte! na desni), na kar mu je došla naredba, da z ozirom na nemški poslovni jezik — to se je zgodilo pri deželnem sodišču v Lvovu. — (Posl. Vašaty: Tudi pri najvišjem sodišču!) — ni dopuščeno, da bi se zagovorniki posluževali kacuga družega nego nemškega jezika.

(Dalje prih.)

V zlati Pragi.

V.

Koncem zadnjega članka rekli smo, da je bil sokolski spreved neopisljiv prizor. In tako je res bilo; nikdar morda nismo takó občutili nedostatnosti svojega peresa, nego sedaj, ko bi hoteli vsaj približno opisati prizor ta. Kakor rečeno so se Sokoli zbirali v Kralj. Vinohradih. Razvrščevanje trajalo je nad jedno uro. Reditelji sprevodu bili so na kojih. Ob 1/4 10 uri jel se je premikati spreved. Na čelu jezdili so 4 oddelki jezdecov praškega „Sokola“. Pred mestno hišo Vinohradske podala je neka deklica načelniku sokolske zveze češke, dru. Podlipnemu, krasen bouquet in župan Friedlauder ga je ogovoril prisrčnimi besedami, zatrevaje, da je Kralj. Vinohradom v posebno čast, da se je tu slavnost pričela. Dr. Podlipny se je primerno zahvalil.

Po tem ganljivem prizoru pomikal se je spreved dalje.

Za jezdec korakale so posamične sokolske župe in sicer kot prva Draždanski in Monakovski „Sokol“. Sokoli iz nemškega rajha nosijo modre srajce, ker rudečih oblastni je ne dovoli, češ, da so socialistički znaki. V sprevodu aviralo je sedem glaseb. Po ulicah se je gnetlo nebrojno občinstva, vsa okna bila so uprav natlačena krasnih gospic in gospodov — celo po strehah so bili ljudje. Vse občinstvo je z robei in klobuki mahaje burno pozdravljalo v sprevodu korakajoča sokolska društva. Na tribini zbral se je mestni svet in poročevalci časnikov. Na balkonu mestne hiše zbrane dame najodličnejših praških družin vsipale so cvetlice na vrle Sokolaje. Dasi so korakali po šest v vrsti, vendar je trajalo razvrščevanje skoro jedno uro. Na razsežnem trgu pred mestno hišo formirale so se društva en masse. Vse trg je bil napolnjen z maso Sokolstva. Ako vam še povemo, da je plapolalo nad 250 društvenih zastav, nam gotovo verjamete, da je bil čaroben pogled. Tu rudečih srajcev, tam modre, tu črni klobuki, tam zastave, to vam je bila raznobojna slika, da si krasnejše ne morete misliti. In slika

to so poveljevale veselo koračnice sedmerih godeb. V resnici nismo vedeli, se nam-li sanja, ali je vse to resnica: kajti vse to je bilo bolj podobno kaki pravljici iz „tisoč in ene noči“ nego resnici. Občinstvo je pozdravljalo vsako posamično župo, ali najviharnejše so pozdravljali društva iz nemških pokrajin!

Ko so se društva razvrstila, podal se je načelnik sokolski zvezi češki, dr. Podlipny, na tribino, ter pozdravil župana dr. Šolca v imenu sokolskih društev. Mej drugim je rekel: „Zavedamo se, da stojimo na mestu, kjer je smrtni angelj že obkrožal narod naš, kjer je izkrmavel cvet narodnega našega debla. Ne spominjam se tega, da bi govoril rekreminacije, ampak da na tem mestu našega suženjstva iščemo in najdemo novih moči za nadaljne boje. Črni oblaki zbirali so se nad domovino našo. Toda, ko so prodrli prvi žarki svobode, ozelenela je zopet češka lipa in slovanski duh se je zopet vzbudil mej narodom. Narod češki ponaša se s zmago svojega dela. Sokolstvo, ki si je pridobilo marsikako zaslug za narodno stvar, pomagalo je čvrsto na narodnem polji in narod je zopet privzdignil glavo svojo. Naloga sokolstvu ni le ta, telesno krepiti sinove naroda, ampak tudi: vzgajati prave češke značaje. Zato je narod Sokolstvu vedno naklonjen, in zato ste mu naklonjeni tudi vi gospodje. — Župan Šolc odgovoril je mej drugim: „Vrli Sokoli! Geslo vaše ne znači samo pospeševanja telesne moči, ampak tudi ojačevanje duševnih sil za delo. In ta cilj je velik. Geslo vaše ne velja samo navadnemu delu, ampak tudi duševnemu narodnemu delu. Naloga vaša je nadalje, prebujevati zaspane. S tem pa še ni rešena vaša naloga. Vi ste prvi reprezentanti narodnega dela, narod pričakuje od vas činov. Aka se bodeta i na dalje strinjala stvar Sokolstva in stvar naroda, za katero se vsi borimo, pridemo izvestno kmalu v obljubljeno deželo.“

Po teh pozdravih defilovala so društva pred županom.

Opazujoči divne te prizore in poslušajoči navdušene pojave idejalnega, nikakih mej ne poznajočega rodoljubja, primerjali smo zopet in napravljali si refleksije. Z jedne strani bili smo navdušeni, z druge strani se nam je toli milo storilo, da se nam je — kar se ne zgodi rado — solza prikradla izpod trepalnic. Navdušeni smo bili, videči izbornu organizacijo brateškega nam naroda, videči, kako ves narod češki pojmi veliki pomen sokolske ideje, videči, kako vsi merodajni krogi vedo ceniti ta pomen in videči, kako se v Čehah vse vse, do zadnjega, zaveda vsega, kar velela narodna čast in naroda srečna bodočnost — in užalili smo se, spominjajoči se, kako vse drugače je tu doli pri nas, kjer stoji povsod na prvem mestu osebno in še le zadej v kotičku stvar sama; spominjajoči se, kako je narodnosti naši neprijazna roka mej nas zagnala prepirno jabelko, da se mej sabo tržemo kot volkovi, dočim nas nebrojni nasprotniki pritiskajo z vseh strani. A v svoji strasti ne vidimo sovražnikov, ampak prežimo na nesimpatično nam osebo lastnega sorojaka. Tudi v Čehah so stranke, a ko gre za čast naroda, je ves narod jedna misel, jedna duša, jedno srce. Dal dobri Bog, da se tudi mi skoro poboljšamo v smislu tem.

Opazujoči veliki sokolski spreved, zbudila sta nas v oči osobito dva momenta. Prvi moment bi bil: uzorna disciplina, vladajoča v društvih čeških. Češki Sokol ne pozna ugovarjanja, ne pozna opozicije proti načelništvu društva: kar to ukrene, to je dobro. Kamor ga postaviš, tam vrši svojo dolžnost, ne da bi zinil žal-besedo. Le tako je mogoče, da se je toli gorostasna slavnost izvršila brez najmanjše disharmonije, da je šlo, tako rekoč, kakor bi bilo na vrvi. Pri nas je drugače; pri nas je v cvetju svojem prislo-

vica: vsaka glava svojo pamet. In po tem se tudi ravnamo, trdno držeči se gesla: mi pa ostanemo kakor smo bli.

Preidimo k drugemu momentu. V sprevedu praškem korakali so v sokolski obleki: advokati, trgovci, uradniki, obrtniki, 20letni mladeniči poleg 60letnih starčkov. In pri nas? Ko je kdo splezal za en sam klin višje po lestvici človeške družbe, rudeča arajca hitro v kot, kajti nevarnot je velika, da se ne zruši dekorum. V vrstih čeških Sokolov korakajo postavni možaki; ko je pa kdo pri nas 35 let star, že se izgovarja blazirano: to ni več zame, in izogiblje se ti ostentativno sokolskih društev. Zakaj je tako? Zato, ker odličnjaki naši in taki „odrasli“, meneči, da je Sokolstvo le igrača, niti ne pojmiyo sokolske ideje in njene zadače. Želeti bi bilo, da si izprosijo par lekoj o ideji tej pri županu praškem in vsemu narodu češkemu.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Notranja politika miruje. Zato je pozornost po največ obrnena dogodkom v Pragi, kamor dohajajo z vseh strani dan na dan novi gostje. Praški listi se nadejajo, da število obiskovalcev že v soboto doseže milijon. Moralni uspeh razstave je za narod češki veliko sijajnejši, nego so se Čehi sami nadejali, in poleg tega je tudi finančni uspeh vseh obseguran. Nemci so že začeli uvidevati, kako neumnost so naredili, da se niso udeležili razstave. Vse njih nade glede na „fiasko“ so se izjalovile, Čehom pa so se svojim kuhanjem omogočili, da na sijajen način dokumentujejo visoko kulturno stopinjo, na kateri stoje. Da, gospoda nemška: to je sad vašega napuha. Nemški listi so tudi že ponehali bagatelizovati razstavo, kajti proti jasnim dokazom je težko se boriti, ali vdarili so sedaj na drugo stran, da bi jej akodovali. Jeli so na vse kriplje denuncirati, da se razstava zlorablja za političke demonstracije. In zakaj? Zato, ker Pražani navdušeno vsprejemljejo k njim dole goste. Da so pa ti gostje po ogromni večini Slovani, kdo more zato? Vsaj so prepovedali Nemcem, udeležiti se razstave, sedaj pa jadikujejo, ker imajo vse slavnosti izključljivo slovanek značaj. Kar so gospoda sejali, to žanjejo.

Vnanje države.

Francosko brodovje došlo je v Kronstadt. Tam se vrše velike slavnosti francoskim gostom na čast. Car sam bode pogostil častnike. Vsi listi petrogradski pozdravljajo goste. Vsprejem je bil velečasten. Predsednik republike Francoske je zaukazal, da se vrneta dve sveti zastavi, koji so v krimski vojski Francozi odvzeli Rusom. „Petersburger Zeitung“ pravi, da obe državi družijo naravna vez. Rusija se ne boji nikogar. „Novoje Vremja“ pravi, da združitev obojnega brodovja v finskem morji je impozanten refleks mejnarodne politike Francoske in Ruske.

Da doseže ravnotežje v upravi državne hotela je italijanska vlada štediti tudi pri potrebah za vojsko in mornarico. Strokovni italijanski listi se tem nameram odločno upirajo, češ, da bi tako stiskanje slabilo vojno moč dežele. Glede sredstev v dosego ravnovesja so pa mej člani ministertva samimi različna menenja. V ta namen trebalo bi še 30 milijonov, katere svote pa nikakor ne dobe, ako ne preosnujejo in povišajo davkov. „Italia Militare“ zahteva, da vlada posnema vzgled nekdanjega finančnega ministra Selle, koji je davčni vijak do skrajnosti navil ter tako dosegel svoj namen.

Italijanski list „L'Esercito“ spominja se napitnic, izgovorjenih v Pulju in v Trstu o priliki slavnosti v spomin bitke pri Visu. „Le nezmiselnost politika — pravi ta list — more misliti na spor mej Italijo

in Avatrijo, koja poslednja je lojalno priznala zjednjeno Italijo z Rimom kot glavnim mestom“. — Ne čudimo se, da „Esercito“ tako piše, ker je oficijelno glasilo, ali oporekati moramo odločno njega trditvi, da velika večina naroda italijanskega tako misli. Vsaj se poznamo.

Različne vesti.

Nezaupanje drž. poslancu Stallitzu izrekla je trgovska in obrtnijska zbornica tržaška. Izjavila je namreč v posebni resoluciji, da je nje poslanec v svojem govoru o priliki proračunske debate, zadevajočim naš Lloyd, pač izrekel svoje osebno menenje, nikakor pa menenje zbornice. Radovedni smo, kaj stori sedaj g. poslanec.

Posl. Spinčića Interpelacija, govoreči o izgrelih in nasilstvih, koje uprizarja po Istri nasprotna nam stranka, so — tako pravi nek italijansk list — zgolj insinuacije, imejoče jedini namen: provokovati. Vsi ti dogodki, „koje je navel ter zlobno tolmačil g. Spinčić, so le sekundarne važnosti, takó, da je misliti, da se hrvatska stranka redi in pase od samih škandalov“.

— Na ta italijanska zavijanja je kaj lahko odgovoriti. Radi nekaterih dogodkov, navedenih po Spinčiću, vrše se še sedaj sodnijske preiskave in zadene krivce — ako je še kaj pravice na svetu — izvestno zaslužena kazen. Glej Buzet, Oprtelj in Buje. O dogodkih v Poreči so nam verodostojne priče vsi naši poslanci. Gosp. Spinčić ni nikomur ničesar podtikal, ampak navel je konkretne slučaje ter poslužil z imeni krajev in oseb ter drugimi potrebnimi podatki. Interpelaciji Spinčićevi nisti bili nikaka insinuacija, ampak dobro podkovana zatožba. — Omenjeni list vsklikne: „V katerem kraju na svetu bi še „tolerirali“ tacega agitatorja in provokatorja, kakor trpimo njega (Spinčića)?“ Gospoda italijanska ne bodite smešni, kajti presmešno je, ako nam vi, ki ste ne strpni do skrajnosti, govorite o toleranci. G. Spinčić ne biva v Poreču po vaši milosti, ampak kot pravoveljavno izbrani deželni odbornik — torej član najvišje avtonomne oblasti. Le žal, da vi nimate pojma, kako treba čislati tacega dostojanstvenika in naj je tudi politički nasprotnik. Da bi se nekako opravičil, pravi italijanski list, da Italijani nočejo poljubljati šibe, ki jih tepe; glej ga no, glej ga: mi Slovani tudi ne! Sicer pa ni res, da bi Italijane tepla kakor šiba si bodi šiba; res pa je, da nas Slovane tepejo šibe z vseh strani.

Še enkrat Interpelacija posl. Rizzija in tovarišev. „L'Istria“ pravi, na jej je interpelacija ta govorila iz srca. Radi verujemo. S tem pa še ni rečeno, da bi imela le količkaj dobre podlage. In da je res nima, razvidno je na prvi pogled, kajti interpelacija italijanskih poslancev ni nič drugega nego gola parafraza glasovitega pomjanskega protesta. Da pa primerno označimo vrednost tega protesta, ne treba niti, da preračunamo njega vsebino, ampak zadostuje nam, ako konstatujemo, da je bilo na potestu podpisanih, oziroma podkrižanih bornih 10 imen in še večina teh imen prišla je na lažnjivi spis, ne da bi dotičniki o tem niti slutili — kamo-li da bi bili v resnici hoteli protestovati — kar nam svedoči izjave Josipa Perose iz Figarole, Josipa Veškova iz Zupanšičev, Antona Perose in Ivana Perose, prijavljene v „Edinosti“ in „Naši Slogi“. Ako pa so bili podpisi ponarejeni, mislimo si lahko, kolike rednosti je bil rečeni protest. „L'Istria“ ugaja interpelaciji; no, kdor ima do čela pokvarjen ukus, temu ugaja marsikaj, če tudi — smrdi!

Poslanec dr. Ferjančič doteknil se je v svojem govoru, kojega objavljamo na drugem mestu, spričeval, s kojimi se po-

našajo tudi taki prosilci-uradniki, ki v resnici niti besedice ne umejo slovenski, ali pa lomijo jezik ta le z veliko silo. In vendar je gola istina, da vsak tak uradnik priloži svoji prošnji svedočbo o poznanji slovenskega jezika. Kot vzgled navedemo tu sedanjega sodnika v Cerknem. Mož ta je sicer, to priznamo drage volje, kot človek in uradnik vsega spoštovanja vreden, ali nedostaja mi glavnega pogoja za uradnika na Slovenskem: ne pozna jezika ljudstva. Kako je torej prišlo, da je bil nprav ta imenovan, dasi sta se oglašila še dva druga, vsem zahtevam odgovarjajoča prosilca? Prišlo je, ker je prvi nek bivši poslanec ob tem uprašnji igral ulogo, ne ravno dostojno slovenskega poslanca, in drugič, ker je ta prosilec se spričevalom dokazal, da je popolnoma vešč slovenskemu jeziku. Uprašati moramo: kdo mu je dal to spričevalo. kje je je dobil??? Na to uprašanje, žal, nimamo odgovora. Ali bodisi kakor hoče, jasno pa je vsakako, da se zadeva ta mora urediti, ako hočemo, da ne bodo uradniki še naprej — ne toliko iz zle volje, ampak radi nepoznanja jezika — ovirali izvrševanje enakopravnosti. Zahtevanje poslanca dr. Ferjančiča, da se prosilci izprašajo komisijonalno, je torej povsem opravičeno.

Goriškemu „Eco del Litorale“ odgovorimo prihodnjic, ker nam nedostaje prostora.

To je pa že od sile! Sveta jeza pograbila nas je, kakor še nikdar poprej, prečitavše „Slovenec“ notico: „Duhovniki so vsega krivi“. Človek, kojemu je usojeno, da je grenak časnikarski kruh, je sicer marsičemu privajen, a toli drzno pretvarjanje resnice ga mora vzburiti. Kraški naš dopisnik v vsem svojem poročilu niti s besedico ne omenja duhovščine kot take, a z apostrofo „o razlaganju filozofiske učenosti“ namigre dovelj jasno, koga misli. Tako so si rečeno notico tolmačili vsi, ki so jo čitali, in smo uverjeni, da jo je tudi „Slovenec“ takó umel. Dobro vedo pa, da velika večina njega naročnikov ne čita „Edinosti“, — da se torej o resnici ne more prepričati, podtaknil je naši vesti tendencijo, kakorine nikdar imela ni. Da se z veleč. dra. Mahniča načeli ne strinjamo, povedali smo vsikdar jasno in povemo tudi danes. Ali dr. Mahnič je pač duhoven, nikdar pa ne duhovščina. In dr. Mahnič nikakor nasprotujemo, ker je duhoven, ampak nasprotujemo mu, ker je duh njegovih načel protiven narodnemu socijalnemu življenju, ker je dijamentalno nasproten razvoju narodne naše individualnosti. Kakor hitro stopijo v veljavo njegova načela, treba da stopimo raz pozorišče kot specifično slovensk živelj. Torej jedino proti veleč. dr. Mahniču stranki, ki pa ima v svoji sredi tudi posvetnjake, obrnjena je bila ost našega dopisnika. „Slovenec“ pa nam v svoji vsemu svetu znani — ljubeznjivosti natveza grozne stvari: da dolžimo duhovščino, da je ona kriva, ako mej ljudstvom strahijo še vedno coprnice in coprniki, da rujeemo proti duhovščini, da jo spravljamo ob veljavo itd. itd. — v svoji strasti pa se toliko izpozabi, da cituje stavke iz našega lista, ki njega samega po zobeh bijejo. — Gospoda pri „Slovenci“ postali so poslednje dni izredno nervozni — in to iz lahko umljivih razlogov — in bijejo okoli sebe kakor besni; osobito pa imajo „Edinost“ na muhi — tudi iz lahko umljivih razlogov. Na par naših pozivov ostali so — tudi iz lahko umljivih razlogov — z odgovorom na dolgu; to jih peče in zato so pograbili po tej, povsem neumestni priliki, da dadó duškaneplemeniti svoji maščevanjažolnosti. Tudi to je znamenje časa! — Čujte le še to: kar se dostaje sedanjega prepira v Slovincih, smo mi v Trstu neprimerno objektivnejši, nego vi v Ljubljani — to nam svedoči istina, da v polemiki svoji proti naprednjakom citujete toli obsvražljeni „Slov. Svet“ — kajti v Ljubljani

ste tako grozno subjektivni, da se človeku kar studi!

Izlet v Nabrežino. Slavno občinstvo opozarjamo še enkrat na ta izlet, kajti obeča se nam zares krásna zabava. Odhod je ob 2. uri popoldne, prosimo pa da udeležniki prispó vsaj četrť ure popred na kolodvor. Oficijelen vsprejem po županstvu Nabrežinskem ne vrši se, kakor je bilo objavljeno, na postaji v Biviju, ampak pred vasjo. Pri koncertu nastopi do šestdeset pevecv in nad 30 tamburašev. Tako mnogoštevilnega tamburaškega zbora tudi v Trstu še nismo čuli. Voznina je jako nizka. Prihitite v Nabrežino, da priredimo tam dostojno narodno slavlje. Ako bi bilo vreme preslabo, se veselica seveda odloži.

Vabilo na izlet v Nabrežino, katerega priredi telovadno [društvo „Tržaški Sokol“ v nedeljo, dne 26. julija t. l. o priliki slovesnega otvorenja tamošnjega „Bralnega društva“. Ob 5½ uri pop. je v Nabrežini v prostorih gospoda Tanceta veliki koncert pri katerem sodeluje tudi tamb. zbor našega društva. Vspored: 1. Nagovor predsednika. 2. Iv. pl. Zajc: „U boj!“, moški zbor. 3. Katkic: „Grand potpourri bolgarskih narodnih pesni“, udara tamb. zbor telov. društva „Trž. Sokol“. 4. Zajc: „Na straži“, moški zbor se samospievom baritona. 5. *.*: „Sarafan“, ruska narodna pesem, udarata sokolski in proseški tamburaški zbor. 6. H. Volarič: „Za dom“, moški zbor. 7. M. Farkaš: „Venec hrvatskih narodnih pesni“, udarata sokolski in proseški tamb. zbor. 8. Hajdrih: „Slava Slovincem“, moški zbor. Vse pevske zборе pojo skupno Nabrežinski in Proseški pevci. — Bratje „Sokoli“ so vabljeni, da se udeleže tega izleta v mnogobrojnem številu v društveni opravi. Odhod je ob 2. uri pop. z zabavnim vlakom do Bivija. Tu bode slovesni sprejem in potem odhod v Nabrežino. Izletniki se povrnejo v Trst ob 11. uri zvečer iz Bivija. Voznina tej in nazaj v II. razredu 55 kr., v III. razredu 40 kr. za osebo. Vstopnina h koncertu 20 kr. ODBOR.

Iz Ajdovščine se nam piše: Podružnica so. Cirila in Metoda za Ajdovščino in okolico ima v nedeljo, dne 26. t. m. občni zbor v prostorih rokodelskega društva v Ajdovščini ob 4. uri pop. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnikov; 2. poročilo tajnikov; 3. poročilo blagajnikov; 4. volitev novega odbora. Povabljeni so vsi prijatelji družbe.

Volitve v Pomjanu. „Il Cittadino“ prijavil je v svoji 202. številki dopis iz Kopra, baveč se s temi volitvami. Prav ima g. dopisnik, ako pričakuje tudi to pot jako ostre borbe. Pravite, da naša stranka ni storila nič dobrega. No, draga gospoda: kolovozi po Pomjaničini — kajti o potih ne moremo niti govoriti —, borni božji hrami, sramotno pritlikavi faroži, splošno pomanjkanje šol in pri vsem tem tem gorostasne občinske doklade — vse to priča nam, s kakimi dobrotami ste vi obsipali ubogo ljudstvo. Dopisnik svetuje meščanom, da v svojih prostih urah hodijo po vaseh ter zahajajo v dotiko z ljudstvom in prepričan je, da to prinese „dobar sad“. Pozor torej, redoljubje na Pomjaničini, nadzorujte okolo lazeče nasprotne agente! Grda laž g. dopisnika je, ako trdi, da smo nasprotni „all' elemento civile“. Ne, mi se protivimo le krivicam, ki se nam gode. Dajte nam, kar nam gre, in nikdo vam ne bode nasprotoval. Proti koncu svojega dopisa postane g. dopisnik upravgrozen: pozivlja namreč italijansko politično društvo, da zdrobi vsakemu roke, koji bi hotel palice vtikati v njega kolesa. Brrr... človeka kar mrščalica trese. Ali vender se izvestno nekdo oglasi — in to prav kmalu — ki stre kolesa vašá, drdrajuča doslej próko koristi našega ljudstva, in ta nekdo je — maščevalna pravica. V zadnjih vsticah pa zgrabi koperskega gospoda tak strah, da kliče sama nebesa na pomoč proti „il terribile nemico che spavaldo ci sta alle spalle“. Torej vender — paura!

VI. Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda vršila se je v Kamniku posebno sijajno. Na kolodvoru je bil pripravljen vstop, župan je pozdravil prišlece v imenu mesta. Mesto je bilo z zastavami okrašeno. Pri sv. maši pelo je društvo „Lira“. Pri zborovanju je bilo zastopanih 59 podružnic. Vseh podružnic je 98, članov nad 8000. Banketa se je udeležilo 150 oseb. Sklepi so bili vsi soglasni.

Dodatek. Gospod urednik, dovolite, da popolnim dopis o izpitu na naši slovenski šoli pri sv. Jakobu. V sobi prvega razreda bila so razstavljena ženska ročna dela iz vseh treh razredov in iz otroškega vrta.

Prvi razred je splel mnogo nogovic, katere so bile prav marljivo izvršene. Drugi razred razstavil je volnene rute, lepo kačkane. V tretjem smo videli lepe moške in ženske srajce, z krasno ošivanimi monogrami; najlepše ste sešli učenki Olga Novak in Jež Angela. Pa tudi lepe podglavja, zastore, brisavke z pozdravom: „Dobro jutro“ bile so čedno izvršene. Sploh moramo marljivo učiteljico Delkin pohvaliti, da se naše dekletca toliko in tako čednega dela izvršila. Otroški vrt je razstavil razna dela: ubadanja, upletanja, in upogibanja, da smo se res čudili kako zamorejo nežne ročice vse to izvesti. In vendar je tako. Naši vrli vrtnarici gđ. Nadliškovi kličemo: le tako naprej!

Brzovlak v Prago. Ker se je oglasilo zadostno število udeležencev za posebni brzovlak v Prago, povodom deželne razstave in drugih slavnosti, in sicer za dan 3. avgusta t. l., je vlak zagotovljen in odide tedaj dne 3. avgusta iz Trsta ob 9. uri 55 min. dopoldne. Cena tje in nazaj I. 41.40, II. 30.20, III. razred 19 gl. Iz Ljubljane 5.30 pop., I. 36.60, II. 26.60, III. 15.80. Iz Zagreba ob 4.30 popoldne, I. 38.—, II. 28.30, III. 17.60. Se Zidanega Mosta, kjer se vlaki združijo, ob 7.30 zvečer, I. 33.80, II. 24.50, III. 15.20. Iz Celja 7.58 zvečer, I. 32.60, II. 23.60, III. 14.60. Iz Maribora 10.19 zvečer, I. 29.40, II. 21.20, III. 13. Iz Gradca 4. avgusta 12.24 zjutraj, I. 25.70, II. 18.40, III. 11.10. Iz Bruka 1.52 zjutraj, I. 22.50, II. 16.10, III. 9.50. Z Dunaja, drž. kol. 8.25 zjutraj, I. 11.—, II. 7.50, III. 3.90. Prihod v Prago 4. avgusta ob 5. uri popoldne. Cene so znižane tudi za vmes ležeče postaje, kakor je razvidno v programu, kateri se na željo radovoljno dopošlje. Vozni listki, ki veljajo za 30 dni in za vsak vlak, naj se kmalu preskrbe; dobivajo se pri prireditelju Jos. Pavlin-u, mednarodna potovalna pisarna v Ljubljani, kakor tudi v Trstu pri g. G. A. Gaja Via Arsenale 2, v Gorici pri trgovcu g. G. Likarju, na Reki pri trgovcu U. Polonio-Balbi.

„Slovanskega Sveta“ št. 14. ima naslednjo vsebino: 1. Navskrižja. 2. Vsesolski shod v Pragi. 3. Cerkev in Tržaški Slovenci. 4. Cerkevni obred v Španiji. 5. Zdravljica (Prešernova pesem), prepisana na cirilico. 6. Gazele. (Pesmi). 7. Martin Krpan v ruskem prevodu. (Dalje). 8. O arbski narodni poeziji nekaj. 9. Ruske drobtinice. 10. Razgled po slovanskem svetu. 11. Književnost.

Tržno poročilo.
Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

Cena od for. do for.	
Kava Mocca	100 K. 127.— 129.—
Rio biser jako fina	110.— 112.—
Java	122.— 124.—
Santos fina	106.— 107.—
„ srednja	101.— 102.—
Guatemala	112.— 113.—
Portorico	136.— 140.—
San Jago de Cuba	— — —
Ceylon plant. fina	140.— 144.—
Java Malang. zelena	115.— 118.—
Campinas	— — —
Rio oprana	— — —
„ fina	107.— 108.—
„ srednja	104.— 106.—
Cassia-ligne v zabojih	26.— 26.50
Macisov cvet	380.— 390.—
Inger Bengal	31.— 32.—
Papar Singapore	48.— 49.—
Penang	38.— 39.—
Batavia	42.— 43.—

Piment Jamaika	28.— 29.—
Petroleji ruski v sodih	100 K. 6.50 —
„ v zabojih	7.50 —
Ulje bombažno amerik.	33.— 35.—
Lecco jedilno j. f. gar.	41.— 42.—
dalmat. s certifikat.	43.— 44.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	56.— 57.—
Aix Vierge	60.— 62.—
„ fino	55.— 56.—
Rošči pulješki	9.50 10.—
dalmat. s cert.	— — —
Smokve pulješke v sodih	— — —
„ v venci	— — —
Limon Mesina	zaboj 11.— 12.—
Pomeranče Puljeske	— — —
Mandlji Bari I.a	100 K. 117.— 118.—
dalm. I.a, s cert.	— — —
Pignoli	— — —
Ris italij. najfinejši	22.— —
„ srednji	21.— —
Rangoon extra	16.50 —
„ I.a carinom	13.75 —
„ II.a	11.50 —
Sultanine dobre vrste	36.— 38.—
Suho grozdje (opaša)	— — —
Cižebe	— — —
Slaniki Yarmouth	sod — — —
Polenske srednje velikosti 100 K.	36.— —
„ velike	— — —
Sladkor centrifug. v vrečah	31.50 31.75
certifikat.	— — —
Fašol Coka	— — —
Mandoloni	12.50 —
svetlorudeči	— — —
temnorudeči	— — —
bohinjski	— — —
kanarček	— — —
beli, veliki	— — —
zeleni, dolgi	— — —
„ okrogli	— — —
mešani, štajerski	— — —
Maslo	83.— 85.50
Seno konjsko	2.50 3.—
„ volovsko	3.— 4.—
Slama	3.— 3.5

Dunajska borza	
24. julija.	
Enotni drž. dolg v bankovcih	— gld. 92.75
„ v srebru	92.80
Zlata renta	111.75
5% avstrijska renta	103.25
Delnice narodne banke	1025.—
Kreditne delnice	295 —
London 10 lir sterlin	117.65
Francoski napoleondori	9 34 1/2
C. kr. cekini	5.59
Nemška marka	57.85

Št. 519.

Razglas.

V tukajšnji občini predelala se bude občinska hiša št. 145.

Stroški so predvarjeni na 3264 gld. 84 kr.

Načrt, prevdarek in pogoji razpostavljeni so vsakemu na ogled v tukajšnji občinski pisarni vsak dan do 30. julija t. l.

Podvzetniki naj podajo svoje pisane ponudbe (oferte) z varščino 5 od sto do 30. julija 1891 in sicer do 11. ure popoldne pri podpisnem županstvu.

Županstvo v Nabrežini
dne 17. julija 1891. 2—2

Ulica Barriera br. 4 Trst
prodavajo se za najnižje cene
vienci za pogrebe,
odjela za andjelice, 4—24
mrtvački liosovi, voščane sveče, umjetno ovieće, predmeti mrtvački za djecu i odrasle itd. itd. Pokorni Montanelli.

500 goldinarjev
zagotavlja se vsakemu, koji ne bi bil našel pomoči po uživanji svetovnoslavnega maltoznega preparata. 4—1
Kašelj, hripavost, naduha, katar v plućah in sapniku, izvrški itd. prenehajo že po nekoliko dnevih; na stotine jih je že vspehom uživalo ta preparat. Maltoza ni nikako tajno sredstvo, ampak nareja se po delovanju sladu na koruzo. Na razpolaganje so spričevala prvih autoritet. Cena: 5 steklenice se zabojem 3 gl., 6 steklenic 5 gl., 12 steklenic 9 gld.
Adolf Zenkner,
iznajditelj maltoznega preparata v Berlinu.

KMETIJSKO BERILO
za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, dobiva se v tiskarni
DOLENC
Ulica Carintia broj 28.
po 40 kr., trdo vezan 60 kr.

Candeeve škropilnice

proti peronospori od mnogih strani za najboljše spoznane, se dobivajo le pri
Živic in družb. v Trstu
—22 ulica Zonta 5
po lanski niski ceni. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mltilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozdje, sesalke itd.
Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Tinktura za želodec,

katero iz kineške rabarbare kerhlikovcovega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov ureja, daje sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojčkih z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl., 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 25—3

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar
PRENDINI v Trstu
Telefon št. 334. 4—8
Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva
Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se proživajo in prebavijo ter se prodajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdoobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugej besedo Catrame. V Trstu se prodajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Tavžentrožni čaj.

Izvrstno sredstvo posebno za čiščenje in presnovljanje krvi, nedoseženo proti zgagi (reznici) in krču v želodcu, proti hemoroidom. Pri otrocih dobro zoper gliste itd. itd.
Zavitek s poukom o uporabi 50 nov dobiva se samo v premirani lekarni
Praxmarer „Ai due Mori“
(Telefon 207). Trst Piazza grande.
Ako kedo pošlje 55 kr. v poštinih markah, dobi neposredno en zavoj na poskušnjo. Vrnjete se ponarejanja. 1 10

Zdatno znižene cene

Stiskalnice za vino, sadje in oljke

najnovjšo izborne konstrukcije s trajno delujočim dvostrokim pritiskom in z regulatorjem stiskalne sile.
Garantirana delujoča sila! do 20%, večja, nego pri drugih stiskalnicah
Odlikovane s prvo nagrado na državni sadni razstavi, ki je bila meseca oktobra leta 1888 na Dunaju, o kateri prilik. so te stiskalnice strokovnjaški izkusili.

10—6
izdelujejo in z Dunaja oddajajo
PH. MAYFARTH & Comp.
Dunaj II. Taborstrasse 76.
Tovarne za poljedelske in vinorejske stroje, livarna za železo in kladivo na par.
Specijalna fabrikacija strojev za vinorejo in uporabljenje sadja, stiskalnic za seno.
Aparati za sušenje, patent dr. Ryder.
Ilustrovani ceniki, prospekti in pohvalna spričevala itd. gratis in franko, ako se jih želi.
Vzprejemo se tudi zmožni in solidni zastopniki za primerno provizijo.
Svari se pred nakupovanjem imitacij (ponarejanj).

Fran Iv. Kwizda

c. in kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni oddajatelj.
Prvi in najstarejši zavod v Avstriji za veterinerne izdelke.
Odlikovan z 12 medaljami, 6 častnimi diplo in priznanji.
KWIZDIN c. kr. priv. fluid proti kostobolu
voda za vmivanje konj.
Rabi se že 30 let z najboljšim vspehom po hlevih raznih dvorov po večjih hlevih civilnih gospodov in vojaščin za okrepčanje pred hudimi napori in zopetno okrepčanje po naporih; vsposoblja konja za posebna dela pri vezbanju konj (Training).
Steklenica stane 1 gld. 40 nov.

Kwizde rudeči blister 1 lonček 2 gl.	Kwizde kresolin balzam 1 škatlj. gl. 1.10.
Kwizde tinktura iz hrastovih ježic steklenica gld. 1.50.	Kwizde mazilo proti mahavnicam 1 lonček gld. 1.
Kwizde kopitno lepilo 1 svaik 80 kr.	Kwizde mlo za sedlo 1 škatlj. gld. 1.
Kwizde kopitni svetilni prah 1 paket 70 kr.	Kwizde pralno mlo za domače živali à gld. 1.60. 80 kr. 40 kr.
Kwizde kopitni vaselim 1 pušica gl. 1.25.	Kwizde desinf. prašek zab. gl. 1.40. 2.40.

Pravo le z zgornjo znanstveno marko v vseh lekarnah, na debelo v vseh drogerijah.
Vsak dan razpošilja glavna zaloga
Kreisapotheke Korneuburg
pri DUNAJU.

Zadnji čas

za nakupovanje izbornega pohištva vsake vrste in zloga, kajti v kratkem se prične premeščevanje bogatega skladišča pohištva
v ulici del Teatro št. 3 v Trstu
Ponižno udani
IGNAC KRON
Ilustrovani katalogi s ceniki vred dopošljajo se zastonj in franko.